

Do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego trafił preredagowany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej projekt Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego w perspektywie do roku 2020. W swojej nowej odsłonie strategia ta opiera się na nowej koncepcji polegającej na przyjęciu założenia, że budowanie kapitału ludzkiego ma następować na każdym etapie życia. Ma to doprowadzić do wydobywania potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na każdym etapie życia.

W Strategii wyróżnione zostało pięć etapów:

1. **wczesne dzieciństwo.** Priorytetem w odniesieniu do tej fazy życia mają być działania, które mogłyby pozwolić wyjść z głębokiego niżu demograficznego przejawiającego się niskim bądź bardzo niskim poziomem dzietności, a także od najwcześniejszego etapu życia wyrównywać szanse dzieci z różnych środowisk i sprzyjać ich zrównoważonemu, również w sensie społecznym, rozwojowi. Będzie to możliwe w szczególności dzięki stworzeniu modelu wsparcia zarówno dla rodzin z dziećmi na utrzymaniu, jak również dla tych, które jeszcze nie podjęły decyzji o posiadaniu dzieci, ale rozważają taką możliwość. Jednocześnie mają być realizowane działania skierowane bezpośrednio do dzieci ukierunkowane na przeciwdziałanie powstawania i ewentualne niwelowanie różnego rodzaju deficytów;
2. **edukacja szkolna.** Priorytetem w tym okresie ma być jakość nauczania i kompetencji uzyskiwanych przez polskich uczniów. Kierunki zmian systemu edukacji mają wynikać z większego wsparcia i rozwoju uczniów o wybitnym potencjale przy jednoczesnym dalszym zmniejszaniu liczby uczniów osiągających najslabsze wyniki, wzmacnianie wśród uczniów kluczowych kompetencji oraz rozwianie ich przedsiębiorczości, kreatywności, umiejętności uczenia się, stawiania pytań i rozwiązywania problemów, współpracy w zespole, aktywnego uczestnictwa w kulturze i życiu obywatelskim, a wreszcie wzmocnienie roli pracodawców w programowaniu kształcenia;
3. **edukacja na poziomie wyższym.** Kluczowa dla szkolnictwa wyższego będzie poprawa jakości kształcenia oraz lepsze dostosowanie kompetencji absolwentów do wymagań rynku pracy. Niezależnie od zmian organizacyjnych przewidywane jest tu zróżnicowanie misji i ofert programowych uczelni w Polsce poprzez stymulowanie powstawania i rozwoju równie ambitnych programów kształcenia o wyraźnie odmiennym profilu: praktycznym i akademickim, zgodnie z założeniami zreformowane pod względem programowym studia pierwszego stopnia powinny stać się podstawą wykształcenia Polaków na poziomie wyższym, wystarczającą do zrealizowania ambicji i potrzeb znakomitej większości uczestników szkolnictwa wyższego. Przewiduje się również zwiększenie liczby absolwentów studiów na kierunkach ścisłych i technicznych poprzez dalsze zwiększenie ich atrakcyjności;
4. **aktywność zawodowa, uczenie się dorosłych i rodzicielstwo.** Główny cel, który jest w tym zakresie proponowane to przeformułowanie polityki rynku pracy w kierunku tworzenia z jednej strony oferty dla osób, które są obecnie bierne zawodowo, a z drugiej zwiększenia opłacalności podejmowania zatrudnienia. Na szczególną uwagę zasługuje tu postulat wprowadzenia zmian w zakresie świadczeń społecznych – w tym celu aby podnieść ich efektywność przy jednoczesnym zagwarantowaniu, że otrzymywanie świadczeń nie będzie zmniejszało determinacji osób w zakresie poszukiwania i podejmowania zatrudnienia. Ma to w efekcie doprowadzić do przejścia od welfarestate do workfarestate, czyli systemu, w którym podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za indywidualny dobrostan jest zatrudnienie. Jednocześnie przewidziane jest stworzenie powszechnego i atrakcyjnego systemu uczenia się przez całe życie (w szczególności poprzez uczenie się w pracy i środowisku oraz zaangażowania społecznego), a także

zminimalizowanie negatywnego wpływu podejmowania zatrudnienia na decyzję o posiadaniu potomstwa;

5. **starość.** Rosnąca liczba osób starszych ma nie być traktowana jako zagrożenie dla wielu sfer życia gospodarczego i społecznego, ale jako nieuchronna konieczność procesu rozwoju, niosąca za sobą określony potencjał, np. rozwój nowych sektorów usług, aktywność społeczna osób starszych. W tym celu ma mieć miejsce promocja aktywności zawodowej i społecznej seniorów („srebrna gospodarka”) oraz promocja uczenia się seniorów.

Zaproponowane działania mają stanowić odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. To również poprawa sytuacji demograficznej, a jednocześnie zmiany systemu funkcjonowania państwa wynikające z procesów starzenia się społeczeństwa.

Jak przewiduje Minister Pracy i Polityki Społecznej implementacja działań zawartych w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego ma doprowadzić do osiągnięcia przez Polskę wskaźnika Human Development Index na poziomie 0,865. Będzie to oznaczało awans o 10 miejsc w kategorii Very High Human Development w zestawieniu Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju.